

aktindsigt. Da det under justitsministeriets sideløbende overvejelser om udarbejdelsen af et udkast til forvaltningslov blev klart, at det kunne blive aktuelt at søge reglerne om partens aktindsigt indarbejdet i denne lov, lagde udvalget dog efter aftale med justitsministeriet under det senere arbejde hovedvægten på at overveje en revision af reglerne om almindelig offentlighed i forvaltningen, dvs. bestemmelserne i den gældende lovs kapitel 1 og 3.

Som nævnt i det foregående gælder de fleste af disse bestemmelser imidlertid også for den, der er part i den pågældende sag. I de beskrivelser af gældende ret, der indeholdes i de enkelte kapitler af udvalgets betænkning, er der derfor i vidt omfang også redegjort for retsstillingen i forhold til en sags parter, og i de tilfælde, hvor dette måtte forekomme naturligt, har udvalget overvejet, om der måtte være behov for at fastsætte særegne regler om parterets ret til aktindsigt i deres egen sag.

I det udkast til en ny lov om offentlighed i forvaltningen, som udvalget har fremlagt som et resultat af sit arbejde, er der ikke som i den gældende lovs kapitel 2 optaget særlige regler for parterne i en forvaltningssag, og da det efter udvalgets opfattelse måtte anses for mest hensigtsmæssigt, at de bestemmelser, der skulle optages i udkastet til forvaltningslov, udarbejdes under ét, har udvalget heller ikke udarbejdet et samlet udkast til en kommende lovgivnings regler om partens aktindsigt. Udvalget har derimod i betænkningens kapitel XIII (side 336 ff.) givet en sammenfatning af sine overvejelser om de hovedspørgsmål i forbindelse med udformningen af sådanne regler, der er behandlet i betænkningen.

Bestemmelserne i kapitel 3 i det foreliggende lovforslag, der er udarbejdet på grundlag af betænkningen, betegner i alt væsentligt en videreførelse af gældende ret med de ændringer, der er en konsekvens af udvalgets udkast til en ny lov om offentlighed i forvaltningen. Bestemmelsen i det foreliggende lovforslags § 2, stk. 1, om, at loven alene gælder for behandlingen af afgørelsessager, medfører i princippet en vis begrænsning i anvendelsesområdet for de foreslåede regler om partens aktindsigt i forhold til gældende ret. Som det er fremhævet nedenfor i sidste afsnit af bemærkningerne til § 2, stk. 1, er denne begrænsning som følge af de foreslåede regler om personers adgang til oplysninger om egne personlige forhold (egen-aces) i offentlighedsloven dog næppe af praktisk betydning.

c. Partshøring

Den gældende offentlighedslovs regler om partsøffentlighed i forvaltningen suppleres af bestemmelsen i offentlighedslovens § 12, hvorefter den, der er part i en sag, som er til behandling i den offentlige forvaltning, normalt på ethvert tidspunkt af behandlingen kan forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil han har afgivet en udtalelse om sagen. Denne bestemmelse gælder uanset, om parten forinden har udnyttet sin adgang til aktindsigt, men baggrunden for fremsættelsen af en begæring efter § 12 vil i praksis ofte være et ønske om at få mulighed for at kommentere det materiale, som parten i kraft af en forudgående begæring om aktindsigt har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med.

Offentlighedsloven hjemler således allerede i dag den, der er part i en forvaltningssag, ret til at gøre sig bekendt med det foreliggende materiale og til at udtale sig herom og i øvrigt om sit syn på sagen, inden den afgøres.

Den gældende offentlighedslovs regler er imidlertid karakteriseret ved, at initiativet ligger hos parten selv. Loven hjemler kun partsøffentlighed og partshøring efter derom fremsat begæring.

Denne begrænsning i rækkevidden af de gældende regler må sammenholdes med det forhold, at vedkommende forvaltningsmyndighed – i modsætning til hvad der gælder i retsplejen – har et selvstændigt ansvar for tilvejebringelsen af et tilfredsstillende afgørelsesgrundlag. Denne såkaldte *officialmaksime* indebærer blandt andet, at den pågældende forvaltningsmyndighed ofte under sagens behandling må tage skridt til en efterprøvelse og/eller supplerende af de oplysninger, som fremlægges af en part. Det kan derfor meget vel forekomme, at en forvaltningsmyndighed i en sag, hvor man på et tidligt stadium af sagens behandling har imødekommet en begæring om partsøffentlighed og partshøring, senere modtager yderligere oplysninger eller udtalelser, som parten ikke har haft lejlighed til at tage stilling til.

Bestemmelsen i § 12 i den gældende offentlighedslov giver i og for sig parten mulighed for at sikre sig imod denne eventualitet. I justitsministeriets vejledning om lov om offentlighed i forvaltningen, der er optaget som bilag 2 til offentlighedsudvalgets betænkning (side 457 ff.), udtales det således under pkt. 35, at den nævnte bestemmelse indebærer, at en part på et tidligt stadium, f.eks. i selve ansøgningen, kan forlange, at sagen ikke afgøres, før han har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med de dokumenter, der tilvejebringes i forbindelse med sagens behandling, og til at fremsætte sine bemærkninger hertil. En sådan begæring